

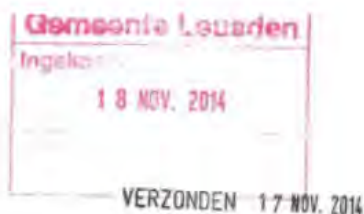

***Sleutelproject voor de gebiedsvisie
“Grebbeinie boven water,
Uitvoeringsprogramma 2012-2015”***

“Liniedijk Leusden-Noord”

College van burgemeester en wethouders
van de gemeente Leusden
De heer H.P. Reinders
Postbus 150
3830 AD LEUSDEN

DATE	28 oktober 2014	TEAM	Uitvoering
NUMMER	810DBBBB	REFERENTIE	T.A. Berkhof-Verweij / A.N. Porsius
LIJF BRIEF VAN	13 juni 2014	DOORROESNUMMER	030-258 3598 / 3258
LIJF NUMMER	-	E-MAILADRES	subsidies@provincie-utrecht.nl
BULAGE	1. Specificatie subsidiebedrag 2. Subsidieverplichtingen 3. Model voortgangsrapportage 4. Model vaststellingsverzoek 5. Controleprotocol provincie Utrecht 2010	Onderwerp	Subsidieverlening

Geachte heer Reinders,

Met uw brief van 13 juni 2014, die wij hebben ontvangen op 23 september 2014, heeft u bij ons college een aanvraag ingediend voor een subsidie tot een bedrag van € 225.000,- voor het project 'Liniedijk Leusden-Noord', in het kader van de Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland provincie Utrecht.

Wij hebben uw aanvraag getoetst aan de Uitvoeringsverordening subsidie Agenda Vitaal Platteland provincie Utrecht en de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht (AsvpU).

Subsidieverlening

Wij hebben vastgesteld dat uw aanvraag aan de criteria voldoet. Wij hebben daarom besloten u voor het genoemde project een subsidie te verlenen tot een bedrag van maximaal € 225.000,-.

Deze projectsubsidie dient u aan te wenden voor de bekostiging van de volgende activiteiten:

- **Vorbereidingskosten**
  - werkvoorbereiding en vergunningen
  - communicatie en projectondersteuning
  - ontwerp en landschapsarchitectuur
- **Projectcoördinatie**
  - projectleider
  - toezichthouder en werkvoorbereiding
- **Uitvoeringskosten**
  - maatregel 1 tot en met 9
- **Onvoorzien**

De uitvoering dient plaats te vinden gedurende de periode van 29 september 2014 tot en met 31 december 2015.

Met betrekking tot deze activiteiten gelden de volgende prestatieafspraken:

- Maatregelen 1 t/m 9 (zie projectplan).

Services
Arthonomiesaan 8

€ 225.000

50 %

Co-financiering

Co-financiering met wat we al gingen
doen in het Valleipark:

- Brug Krakhorsterverlaat
vervangen
- Overgangen liniedijk

Jaagpad

t Sluysje

Jaagpad

Zin d'rieger

schatterweg

: Het bord van de Gemeente aan de ingang. De gemeente is eigenaar van het gebied en stelt het open voor publiek.

Verwijzing naar onderliggende rapporten

een aantal rapporten van belang in het kader van dit project. In deze documenten is in grote lijnen beschreven hoe dit deel van de Grebbelinie ontwikkeld kan worden of welke andere beleidsvoornemens er op verschillende niveaus zijn.

Het Landschapsontwikkelingsplan (LOP) Gelderse Vallei noemt de Grebbelinie een belangrijke landschappelijke drager waarvan het van belang is deze ruimtelijk te versterken. (Gemeente Leusden en Gemeente Woudenberg, 2005)

Het deel 2 uitvoeringsprogramma, Gebiedsvisie voor de Grebbelinie, geeft een aantal suggesties hoe de linedijk hersteld en toegankelijk kan worden gemaakt. (Provincie Utrecht, 2008)

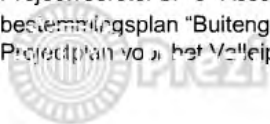
De rapportage Flora en Fauna onderzoek Grebbelinie en het streefbeeld natuur Grebbelinie vermelden welke elementen in de kade ontwikkeld moeten worden. (Provincie Utrecht, 2009)

Het bestemmingsplan buitengebied 2009 van de gemeente Leusden benoemt de Grebbelinie als bijzonder cultuurhistorisch waardevol.

Projectvoorstel SP 9 "Asschatterkeerkade" projectvoorstel SP 11 'werken van Lambalgen'

bestemmingsplan "Buitengebied Leusden"

Projectplan voor het Valleipark.

...e spelen. Deze herinrichting past in het beleid gericht op avontuurlijk spelen zoals geformuleerd in het speelruimteplan van de gemeente Leusden. Door
...ronkelijke schietluiken krijgt het relict weer veel uitstraling.

ebied.

© Bert Stamkot, cartograf. bur. MAP, Amsterdam

...:
matten op markante plaatsen worden voorzien van oorspronkelijke schietluiken.
wezige graffiti op de kazematten wordt verwijderd. Overmatige begroeiing en schootslijnen worden open gesnoeid.
kazemat in wordt goed toegankelijk en veilig gemaakt om in te spelen.
regelbouw 703 Duitse bunker wordt geschikt gemaakt voor vleermuisoverwintering met de mogelijkheid om te monitoren op aanwezigheid van vleermuizen tijdens de winter .

...aat:
...e relicten deels te restaureren en een nieuwe gebruiksfunctie te geven blijven ze beter behouden en is er een impuls om ze goed te beheren. Daardoor zijn de relicten beter te beleven en neemt de kwaliteit van het gebied toe.

2.: Het is mogelijk de schietluiken te reconstrueren en te

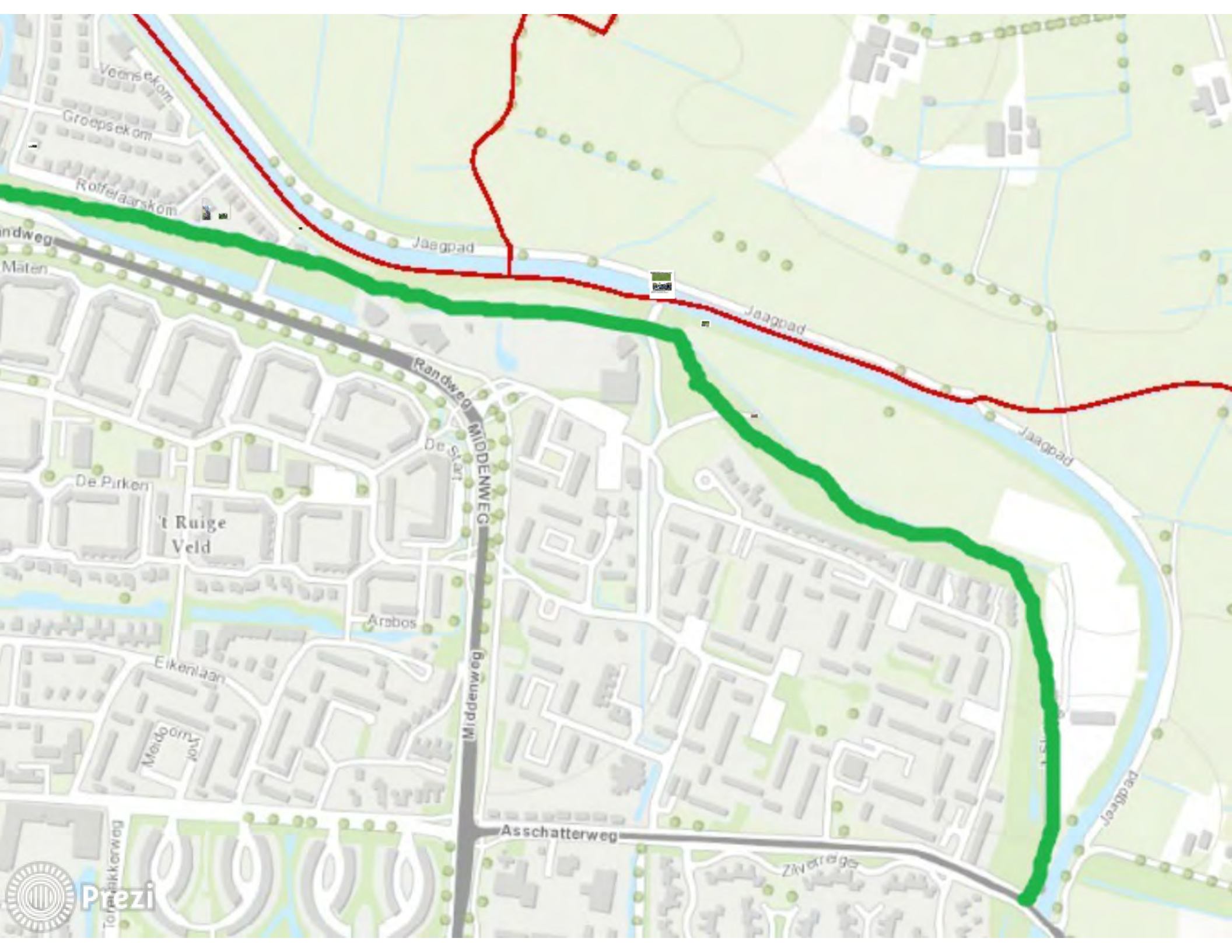

Foto's 12 en 14: Duitse bunker type Regelbau 307 bij de Bruineburgersteeg die in 2011 is ingericht als vleermuisplaats. Links een Baardvleermuis in winterslaap waargenomen in de bunker in februari.

2.2. Maatregel 2: Vervanging van de koebroeg bij het Krakhorster verlaat door een fietsbrug

Voorstel:

De omgeving rond de Liniedijk in Leusden is ook een belangrijk fietsgebied. De fietsinfrastructuur loopt van uit het dorp naar het fietspad langs het Valleikanaal. Op deze wijze is Leusden met Amersfoort en Woudenberg verbonden. Door de aanleg van de nieuwe wijk het Valleipark zal de brug bij het Krakhorsterverlaat veel intensiever worden gebruikt als fietsroute. De brug wordt intensief gebruikt door wandelaars. Door dit intensievere gebruik voldoet de brug niet meer aan de huidige behoeften en is deze veel te smal. Dit leidt tot onveilige situaties en de brug wordt daarom vervangen. De nieuwe brug krijgt hetzelfde ontwerp als al eerder aangelegde bruggen in het kader van de sleutelprojecten voor de "Grebbeinie boven water" en het hekwerk van de reling wordt uitgevoerd in de "Grebbeinie huisstijl"

Foto 7: De opening van de brug met een reling in Grebbeiniehuistijl zoals de brug bij het Karkhorsterverlaat ook gaat worden

Output:

Een brug die voldoet aan de huidige behoefte voor fietser en wandelaars die passen binnen de structuur van de Grebbeinie door dat de huisstijl is toegepast in het ontwerp.

Resultaat:

Een goede en veilige infrastructuur die past bij de Grebbeinie en die de zichtbaarheid en de herkenbaarheid van de lijn vergroot door gebruik van uniforme huisstijl.

2.8. Maatregel 8: Rust- en barbecueplaats aanleggen bij het Krakhorsterverlaat

Voorstel:

Bij het Krakhorsterverlaat bevindt zich nog een originele stuw die gebruikt wordt voor de waterhuishouding van de Grebbelinie. Bij deze stuw is een rustplaats voor wandelaars en voor fietsers. De rustplaats ligt langs het Valleikanaal en een voetgangersbrug die vervangen wordt (zie maatregel 2) zorgt ervoor dat recreanten op het fietspad de rustplaats kunnen bereiken. De huidige rustplaats is op dit moment echter niet aantrekkelijk en nodigt recreanten niet uit voor een pauze. De rustplaats zal daarom omgevormd worden tot een aantrekkelijk rustplaats in dezelfde vormgeving als de bestaande rustplaats bij de Asschatterkeerkade met een picknickbank in Grebbeliniehuistijl. Daarnaast wordt er een barbecueplaats gemaakt waar mensen uit de buurt gezamenlijk kunnen barbecueën in een mooie omgeving.

Foto 16: De huidige picknickplek bij de brug over het Valleikanaal bij het Krakhorsterverlaat

Output:

Het huidige barbecueplek

Resultaat:

Een herkenbaar barbecueplek

linie uitvoering

de plek kunnen

en

nenlijk te

3. Maatregel 3: Aanleg coupuremuren

Doel:

In het projectgebied zijn verschillende doorsnijdingen (coupures) in de dijk. Deze doorsnijdingen zijn gemaakt om de Liniedijk te kunnen passeren in vredetijd wanneer de dijk geen functie had. Vaak zijn coupures slecht herkenbaar en geërodeerd omdat de grond makkelijk wegspoelt op deze onbeschermde locaties. Deze maatregel is er op gericht de zichtbaarheid te vergroten en erosie te voorkomen door coupuremuren aan te leggen. Door het gebruik van coupuremuren wordt het visueel zichtbaar dat de dijk verbonden is en ontstaat er een ervaring van eenheid. Door de coupuremuren op verschillende locaties in een uniforme stijl te ontwerpen ontstaat er een beleving van één samenhangend dijkencomplex en wordt het voor de bezoeker duidelijk dat de linie en de keerkaden één geheel vormen. Het huidige ontwerp van de Asschatterkeerkade dat gebouwd is van zandzakken gevuld met beton is gebaseerd op de huisstijl van de Grebbelinie. Dit type coupuremuur van betonzakken is ook toegepast in andere projecten en zo wordt de samenhang van de gehele linie beter herkenbaar. De zandzakken worden gevuld met zand en cement daarna worden de zakken met mortel gestapeld en wordt de zakkenmuur in zijn geheel nat gemaakt. Hierdoor wordt het beton hard. In de jaren veteerd de jutezak en blijft de afdruk van de zak zichtbaar in het hard geworden beton de visuele indruk en associatie met een zandzak blijft bestaan. Dit verwijst naar een historische manier van bouwen.

Voor een opening te maken als opgang in de coupuremuren kan het wandelpad dat over de dijk loopt worden geïntegreerd waardoor er een mooie samenhang ontstaat. Op de volgende locatie worden coupuremuren gemaakt:

- Doorsnede Fietspad Randweg-Veensekom ;
- Ingang west Valleipark bij het Krakhorsterverlaat

Output:

Op twee locaties zijn coupuremuren geplaatst in een zelfde stijl. Via de coupures is het mogelijk het voetpad op de dijk te betreden.

Resultaat:

Er is een duidelijk herkenbaar beeld van de Grebbelinie op de verschillende locaties in Leusden. Door de uniformiteit van de coupures ontstaat een beeld van samenhang in de verschillende onderdelen van de dijk als een eenheid. Door de coupures zijn er goede mogelijkheden de dijk te betreden op het wandelpad zonder dat de dijk verder erodeert.

Foto 8: Voorbeeld van een betonzakkencoupuremuur op de Asschatterkeerkade met in het midden de opening voor de voetgangsofgang.

Foto's 9 en 10: Doorsnijding bij het Valleipark (boven) en doorsnijding bij de Veensekom (onder) waar coupuremuren komen.

Groepselkom

Roffelaarskom

Randweg

Maten

Jaegpad

Randweg

MIDDENWEG

De Start

De Pirken

't Ruige Veld

Veerskom

Groepskom

Roffelaarskom

Randweg

Maten

Speelkamp

2. Maatregelen

In de volgende paragraaf worden de projectmaatregelen beschreven die om de doelstellingen van het project te verwezenlijken. Per maatregel is concreet aangegeven wat het inhoudt, tot welke output dit leidt en tot welk resultaat dit leidt als de maatregel is uitgevoerd.

2.1. Maatregel 1 : Herinrichting en uitbreiding voetpad Leusden Noord

Voorstel:

De Liniedijk rond Leusden is een aantrekkelijk wandelgebied. Het wordt intensief gebruikt door wandelaars voor zowel een lokaal ommetje als lange afstanden. De Liniedijk is ook aangewezen als hondenuitlaatgebied. Het pad is niet overal duidelijk te vinden en op sommige plekken is de Liniedijk niet toegankelijk en is geen pad aanwezig.

Op de locaties van de dijk waar het pad niet duidelijk is, zijn er soms meerdere paadje naast elkaar waardoor de gehele dijk hier belopen wordt. Door deze onduidelijke padenstructuur wordt de dijk zwaarder belast dan nodig waardoor er veel erosie is.

Sommige stukken dijk zijn niet toegankelijk. Bijvoorbeeld van het 't-Zicht tot aan de Vlietsingel ligt geen wandelpad. Om dit te verbeteren wordt het gehele voetpad vanaf de Asschatterweg tot aan de A28 geanalyseerd en er wordt een duidelijk pad ingericht met een duidelijke en logische structuur. Wandelaars worden gestuurd via een in te richten pad langs de opgangen, zichtbaar gemaakte en geaccentueerde loopgraven en beplantingsstructuren. Waar nodig worden geleidingspalen geplaatst.

Het streven is om via de dijk het gehele pad rond Leusden te kunnen bewandelen. Nog niet toegankelijke stukken worden in gericht en het wandelpad wordt bij 't-Zicht door getrokken om via een brug uit te komen op de Vlietsingel. Het lange afstand wandelpad het "Grebbeleinepad" kan worden aangepast. De planvorming voor de exacte locatie van het pad wordt in samenspraak met de omliggende bewoners bepaald. Via een bijeenkomst kunnen de bewoners hun ideeën naar voren brengen om zo draagvlak te verkrijgen.

Foto 5: Coupure van de Vlietsingel (oost) waar de Liniedijk niet toegankelijk is.

Output:

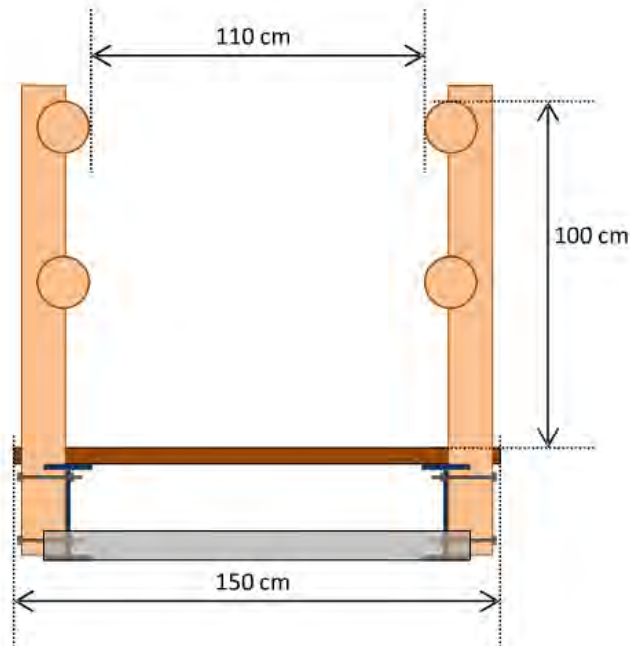
Een wandelpad dat voldoet aan de behoefte van wandelaars. Er ontstaat een compleet wandelpad van bijna drie km .

Resultaat:

Een goede en aantrekkelijk wandelinfrastructuur waardoor de Grebbelinie beter zichtbaar, beleefbaar en herkenbaar is. Daardoor is er meer draagvlak het te behouden.

Wandelbrug Liniedijk

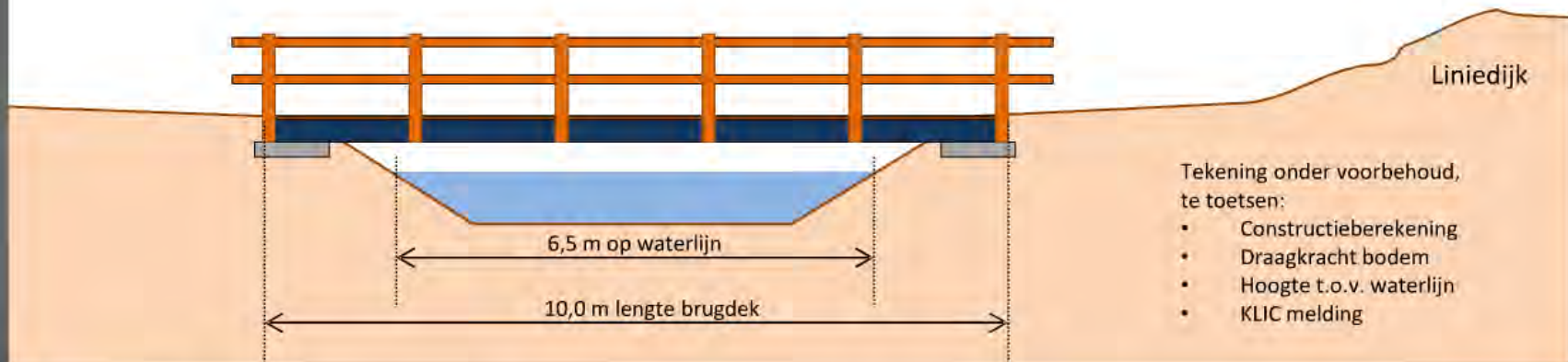

- Fundering betonplaat of los gestort beton
- 2 dragende balken Balkstaal IPE 300
- Verbonden met hoekstaal 75x75x7 mm
- Brugdek eiken planken 5x15x150 cm
- Brugdek voorzien van anti-sliplaag
- Staanders leuning van kastanje palen 15/17
- Liggers leuning van kastanje palen 11/13
- Alle verbindingen RVS slotbouten

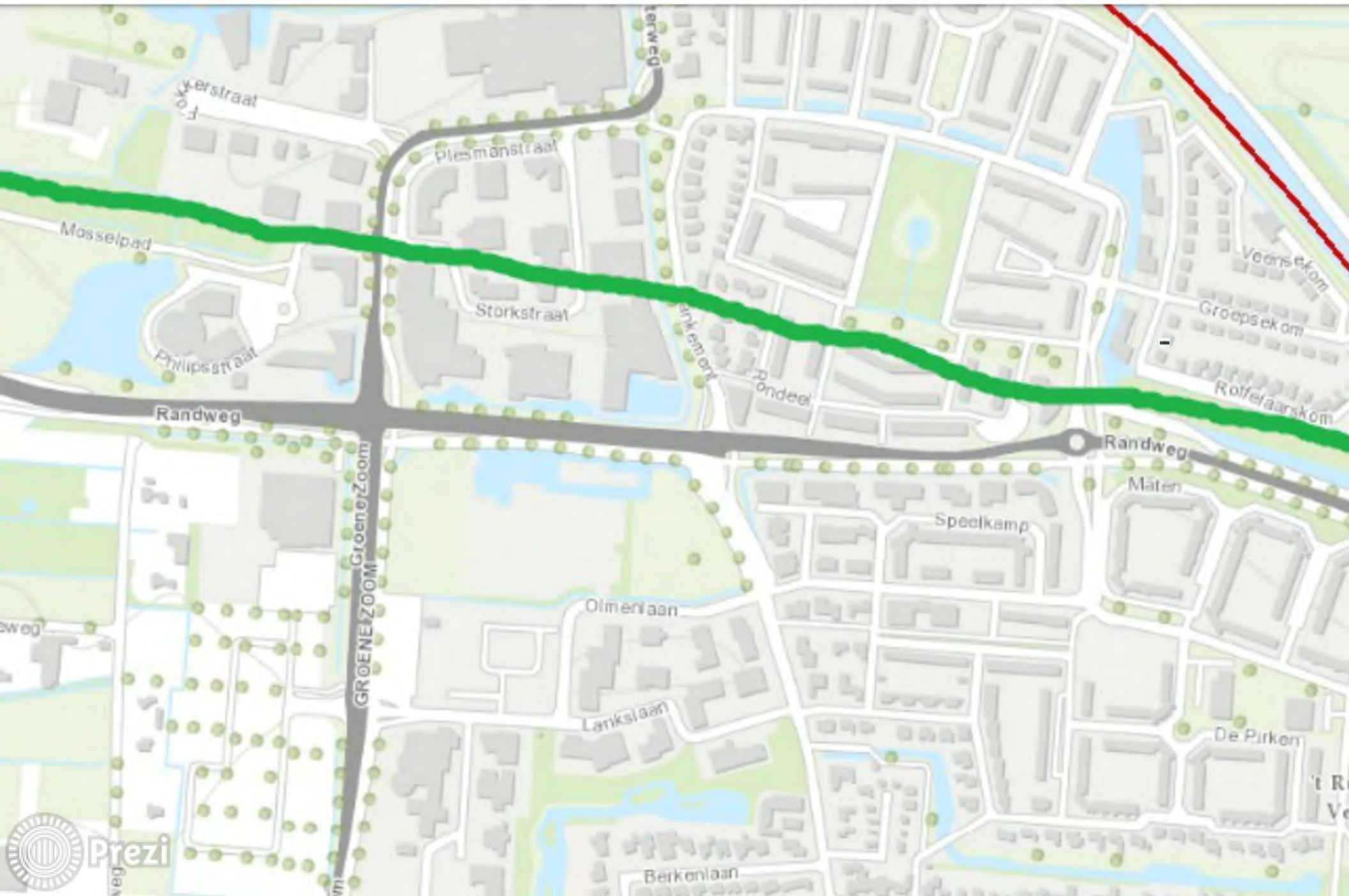
Hoekstaal verbindingen aan binnenzijde onderin IPE balken

→ OOST

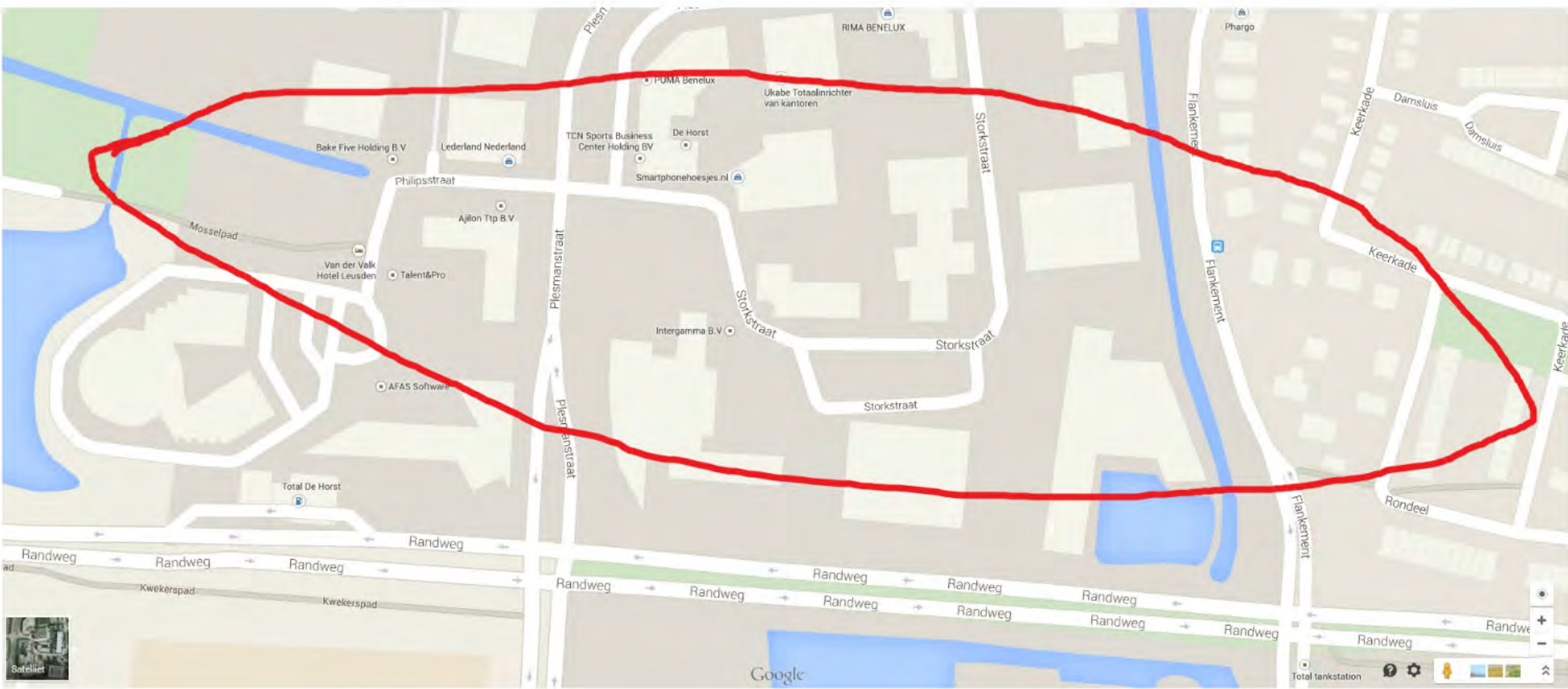
Tekening onder voorbehoud,
te toetsen:

- Constructieberekening
- Draagkracht bodem
- Hoogte t.o.v. waterlijn
- KLIC melding

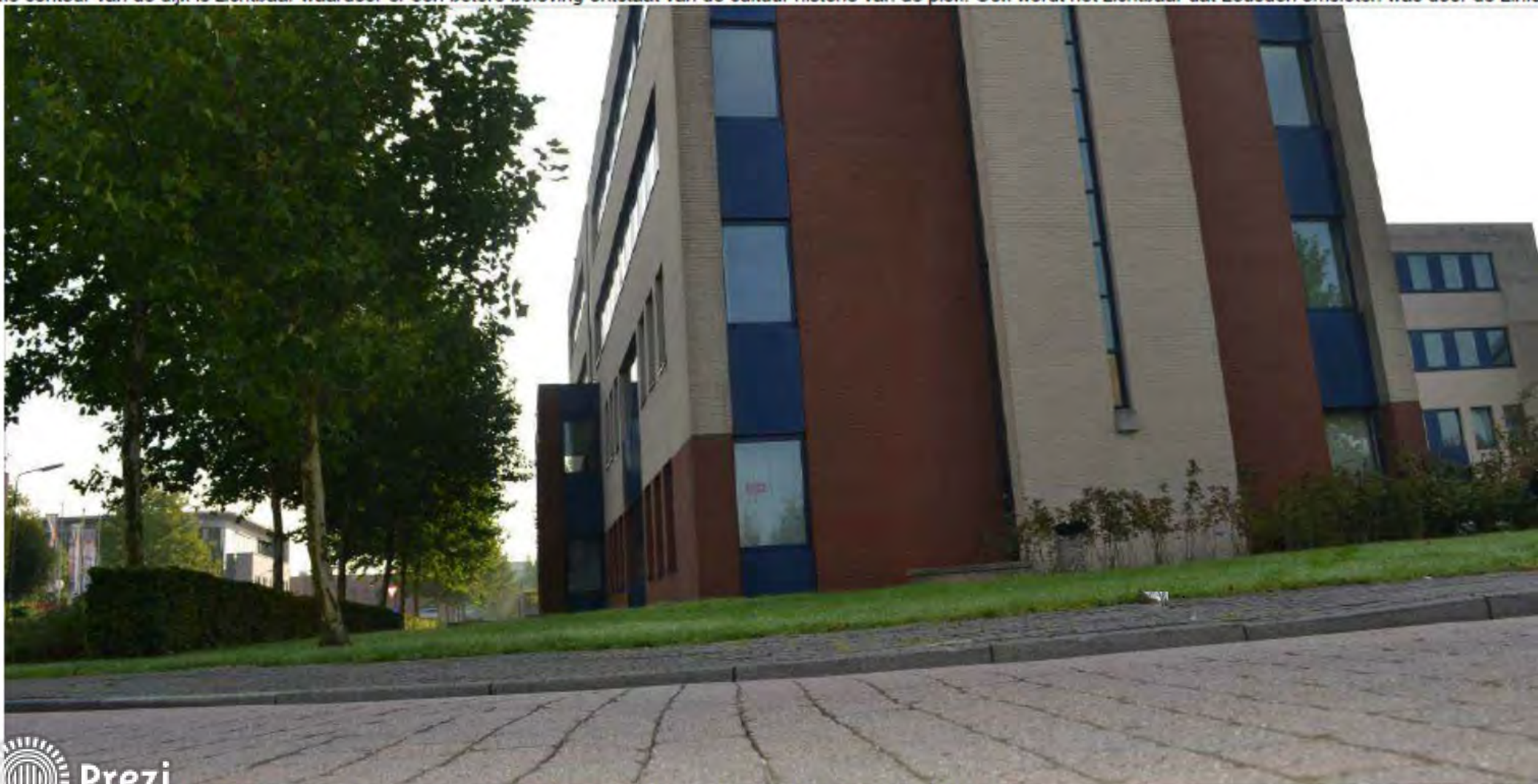

afbeelding 6: Het zichtbaar maken waar de Liniedijk liep bij bedrijventerrein de Horst

Van het bedrijventerrein "De Horst" is rond de Philipstraat, de Plesmanstraat, en het Flankement, de Liniedijk volledig afgegraven. Deze ruimtelijke ontwikkeling heeft plaats gevonden met woonschil gebouwen en huizen gebouwd. Door de ruimtelijke ontwikkeling is er weinig meer dat nog herinnert aan het 200 jaar oude cultuurhistorisch monument. Reconstructie van de Liniedijk is mogelijk. Toch zou een betere verwijzing naar het verleden van de omgeving meer waarde geven en zichtbaar maken dat de Liniedijk vroeger heel Hamersveld omsloot. Door zichtbaar te maken in combinatie met de straatverlichting waar de dijk liep, blijft de huidige gebruiksfunctie in tact maar is er een ludieke knipoog naar het verleden. Zo wordt de cultuurhistorie van het gebied waar de dijk verdwenen is, is een transformatorhuisje geplaatst door de elektriciteitsmaatschappij Stedin. Het huisje staat op de plek waar de dijk liep en is vol geklad met graffiti. Dit helpt om te laten zien dat het zichtbaar wordt dat het staat op de plek waar vroeger de liniedijk liep.

De straatverlichting, beschildering en/of verlichting is de oorspronkelijke contour van de Liniedijk weer zichtbaar op de locaties waar de dijk is weg gegraven.

De oorspronkelijke contour van de dijk is zichtbaar waardoor er een betere beleving ontstaat van de cultuur historie van de plek. Ook wordt het zichtbaar dat Leusden omsloten was door de Liniedijk.

2.9. Maatregel 9: De Grebbelinie digitaal beleefbaar maken

Voorstel:

De huidige informatievoorziening over de Liniedijk is vrij beperkt. Deze wordt uitgebreid, beter gericht op jongeren en maakt gebruik van digitale technologie. Daarmee wordt het toegankelijker zonder dat er in het landschap borden moeten worden geplaatst. Daarnaast zijn de mogelijkheden van digitale informatie zeer uitgebreid.

Op de verschillende sporen op de Grebbelinie wordt een QR-code aangebracht. De code wordt door een QR-lezer in de telefoon omgezet in een URL, waarna in de webbrowser van de telefoon de bijbehorende website wordt getoond. Hierdoor kan de bezoeker informatie over de specifieke locatie opzoeken, naast tekst en afbeeldingen kunnen ook filmpjes, animatie of geluiden opgeroepen worden. Zo kunnen verschillende verhalen verteld worden. Ook kunnen foto's van vroeger de verandering tonen in vergelijking hoe het gebied nu is. Het is de bedoeling om een andere tijdslagen zichtbaar te maken en bezoekers hierover te informeren.

Output:

Het plaatsen van QR-codes op locaties waar iets interessants verteld kan worden over een bepaalde locatie.

Resultaat:

Gebruikers krijgen informatie over een bepaalde locatie. Waardoor de gebruiker een beter beeld krijgt hoe het huidige landschap is ontstaan en meer kennis van de cultuurhistorie daardoor wordt verbonden met het gebied wordt vergroot.

Leusden 11

Door de code te scannen met een smartphone is het mogelijk informatie te lezen op de

Valleikanaal - Windows Internet Explorer

http://schatterkade.blogspot.nl/2011/12/valleikanaal.html?view=pageone

schatterkade QR-code wandelroute

Tugels Tijdschrift Mozaiek Zijbak Snapshot Tijdperk

Leusden 1

OEC 13

Valleikanaal

Het Valleikanaal is gegraven tussen 1937 en 1940 over de oude waterlopen van een stuk Mooster- en de Modderbeek. Het kanaal en de toevoerende beken maken deel uit van het stroomgebied van de rivier de Eem, die van Amersfoort naar het Eemmeer stroomt. De beken lopen van oost naar west door de Gelderse Vallei. Tussen de beekdalen liggen de hogere dekzandruggen die in de laatste ijstijd als zandduinen zijn opgewaaid. Dit microreliëf van hogere en lagere gronden is heel kenmerkend voor deze streek. Het Valleikanaal werd met de hand gegraven als werkverschaffingsproject.

13th December 2011 geplaatst door [Ars Longa](#)

 0 Tweet 0 Vind ik leuk 0

 Een opmerking toevoegen